

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regale Ferdinand 22.

(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETÉS

Helyben és vidéken:

Hét évre ... .. 600 Lei

Évi ... .. 800 Lei

Hegyed évre ... .. 150 Lei

Havonta ... .. 50 Lei

Művelés díjazás szerinti.

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap

4 d. Buourestiben 50 baniva

több.

Ferdinánd király a földmivelők országos kongresszusán.

Bucurestiből jelentik: A földmivelők országos kongresszusát tegnap reggel megnyitották. A kormány részéről Constantinescu földművelésügyi miniszter távollétében Vaitoiaru közlekedésügyi és Bratianu Vintila pénzügyminiszter jelentek meg. A kongresszus megnyitóján megjelent Ferdinánd király is, aki hosszabb beszédet tartott, amelynek keretében kifejtette, hogy a földműveseknek a nemzeti feladatok egyik legfontosabbikát teljesítik. Ők vannak hivatva arra, hogy a föld kincsait az ország javára értékesítsék.

Seypel Bucurestiben.

(Királyi kihallgatáson. — Tárgyalások Bratianuval.)

Bucurestiből táviratozzák: Seypel osztrák kancellár, aki szombaton éjszaka utazott át Bécsből jövet Aradon vasárnap délután érkezett meg Bucurestibe. Az osztrák kancellár kíséretében érkezett Grünberger osztrák külügyminiszter is és mind a ketten megérkezéskor utáni azonnal szállásukra vonultak vissza. A kancellár azonban még a délután folyamán telefonon érintkezésbe lépett Bratianu miniszterekkel.

Az osztrák államférfiakat hétfőn délelőtt Ferdinánd király kihallgatáson fogadta és a vendégekkel fél óra hosszat szívélyesen beszélgetett. Hétfőn este a bucurestii osztrák követségen tea volt, amelyet a fogadtatások követtek. A témán résztvevő Luca külügyminiszter, számos szenátor és képviselő. Az osztrák külügyminiszter még a tegnapi nap folyamán hosszabb eszmecsere folytatólag Duca külügyminiszterrel és a megbeszélést a mai napon is folytatták. Seypel kancellár pedig látogatást tett Bratianu Jonell miniszterelnökénél, Cristea Minon metropolitánánál, a pápai nunciusnál és Netzhammer bucurestii német püspökénél. A sajtó képviselőit ma estére kérte magához a kancellár, akik előli is mertetni fogja utazásának célját és a tárgyalások rendjét.

Az osztrák kancellár és Bratianu miniszterelnök között a hivatalos tárgyalások tulajdonképpen csak ma délelőtt kezdődtek meg. Seypel kifejtette, hogy Ausztria szoros gazdasági kapcsolatot akar teremteni Romániával. A szoros kereskedelmi és gazdasági viszony létesítése iránti őszinte kívánság az osztrák kancellár szerint alkalmas lesz arra, hogy a két országot a barátságos érintkezésben egymáshoz közelebb hozza.

Bratianu miniszterelnök hasonló szellemben válaszolt az osztrák kormány fejének és késznek nyilatkozott a legszorosabb gazda-

sági kapcsolat megteremtésére. Seypel köszönetet vette tudomásul a román miniszterelnök kijelentését.

Bratianu Vintila és a Banca Romaneasca.

(Erdélyi vállalatok ügye a Kamarában.)

Bucurestiből jelentik: A Kamarára tegnapi ülését Orleanu elnök nyitotta meg, a miniszterek közül jelen voltak Bratianu Vintila, Savaru és Angelescu. Stienescu a craiovai városi tanács intézkedései ellen emel kifogást és figyelmezteti a belügyminisztert, hogy a tanács a közterhére egyes bankok érdekeit szolgálja. Anton Jonescu a bucurestii Nemzeti Színháznál történt sikkasztások ügyében interpellál. Arra kéri az igazságügyminisztert, hogy a vizsgálatot sürgősen fejezzék be és aki bűnös kerüljön a bíróság elé, de az ártatlanul letartóztatottakat helyezzék szabadlábra. Véleménye szerint a letartóztatottak nagy része nem részes a sikkasztásban.

Deleanu javaslatot olvas fel a Fogarason létesítendő kincstári üzemek tárgyában. Julian kifogásolja a javaslatot, amely meggyőződése szerint csak a Banca Romaneasca érdekelt szolgálja. Az erdélyi ipartelepek hathatósabb védelmét kéri az iparügyi minisztertől és szemére veti Tancred Constantinescunak, hogy Erdélyben csak azok a vállalatok részesülnek

támogatásban, amelyek a liberálisok érdekszférájába tartoznak. Szükségesnek tartja a Banca Nationala alaptörvényének felemelését. Az az impressziója, hogy a javaslat egyike azoknak, amelyek egyes társaságok érdekeit szolgálják. Szerinte ehhez hasonló javaslatot már megszavazott a Kamara 1920-ban.

Ezután Bratianu Vintila emelkedett szólásra és hosszasan fejtegette a javaslat céljait. Felsorolta a Banca Romaneasca érdemeit. Nem tudja megérteni az ellenzék, hogy annyira ellenszenves neki az a bank, amely állandóan az ország érdekében dolgozik. A Banca Romaneasca legfőbb érdeme az, hogy működésével megakadályozza a külföldi tőke beözönlését Romániába.

Madgearu itt félbeszakítja a pénzügyminiszter beszédét és hevesen tiltakozik az ellen, hogy a pénzügyi trösztök vezetői azonosak legyenek a politikai pártok vezetőivel. Ez csak arra jó, hogy az ország vagyona a trösztök kezébe kerüljön.

egy komoly, megállapodott, minden szélsőséget levetkőzött, tehetséges művészember energiáját, ambícióját tükrözi vissza. Barabás Márton meglepetések száma képeit és szinte frapírozni akarta azt a közönséget, amely látta őt kibontakozni és figyelemmel kísérte fejlődésének minden periódusát. Barabás Márton a nyarat a hunyadmogyei Hátszeg környékén töltötte és ennek az igazán festői vidéknek minden szépségét örökíti meg vásznain. Különösen a Riomare völgy részleteit dolgozta fel mesterialan. A kiállított harmincnégy képből kiválogatjuk a legértékesebbeket és sorra felvolumatjuk őket:

A tárlat legnagyobb és művészi szempontból talán legértékesebb festménye a Boldogfalvai gróf Kendefi kastély. A lenyugvó nap biborsugarai rátűznek az ősi kastélyra és az egész tájat bevonja nevető lékségével az égbolt. Ez a kép tükrözi legjobban vissza a művész megállapodottságát, csupa meleg, deris színek, mindenütt finom hangulat. Mesteri munka a Váraljai hid is, ahol különösen a kék bravuros keverése öltik szembe. A művész kedvenc színét a kéket biztos kézzel variálja minden változatban. Késő ősszel című vászna a melankolikus hátszegi vidék hangulatát tükrözi, emlékeztet Katona Nándor, a nagy magyar mester hasonló témájú munkáira. Hunyad! táj művészi szempontból a kiállítás legértékesebb és legszebb munkája. Ez már valóságos szimfónia, fényes bizonyítéka annak, hogy a palettán milyen lehet a legfinom színkeverékeket lehet létrehozni. Ez a festmény díszere válnék bármely metropolis nagy tárlatának és ha Barabás csupán ezt az egy képet állította volna ki, el kellene ismernünk tehetségét, komponáló erejét. Aradás végén a Retvezát tövében a forró őrlyár hűmussa. A festő itt is a színhátsókra törekszik és kitűnően nem is érvényesülhetne a szinharmonia mint ennél a pompás témánál. Nalácy park látké-

Bratianu Vintila folytatja beszédét és apellál a pártokhoz, hogy támogassák a román intézményeket, amelyek végeredményben a nemzeti vagyon megvédelmezését célozzák.

Dan Sever a nemzeti párt részéről nyilatkozatot olvas fel, amelyben semmisnek deklarálja a javaslatot.

Bratianu Vintila izgatott hangon válaszol Dan Sever szavaira, amely után a javaslatot szakaszonként és általánosságban is megszávazzák. Az ellenzéki pártok hevesen tiltakoznak a javaslat megszávazása ellen és rövid idő alatt oly hatalmas lármát keletkeztet, hogy az elnök kénytelen az ülést berekeszteni.

Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén Vasiliu elnök, a kormány képviselőiben Mardarescu, Mosoiu és Marzescu miniszterek vettek részt. Mardarescu hadügyminiszter javaslatot terjeszt be a hadsereg reorganizálása ügyében. Pherekide kéri az elnököt, hogy a jasshi gyorsvontót ne alakítsák át expresszvontattá. Az elnök bejelenti, hogy a husi kerületben megüresedett a szenatori mandátum. Majd áttértek a napirendre, amelynek során több lényegtelen javaslatot szavaztak meg és ezzel az ülés véget ért.

Barabás Márton képkiallítása.

Degutóháza két évvel ezelőtt látta Barabás Mártont, akkor kiállította az ő csodásan megkomponált markáns téli hangulatait, erős színelvőkkel tarkított plenair képeit és már akkor megállapítottuk, hogy ez a fiatal művész nagyot akar, magasra tör. Megállapítottuk azt is, hogy alkotó ereje most megy át a nagy művészi válságon, a forma és problema keresés minden munkáján meglátászik és festményei elárulták azt is, hogy Barabás Márton keresi a kifejezés módokat, amelyekkel gondolatait a legkönnyebben, legegyszerűbben és mégis legművésziessébben kifejezheti.

Közben ettelt két eszendő és most, amikor új művészi produktumaival ismét elének lép, szinte csodálkozva kérdezzük: hol van a régi Barabás, hol vannak kérmény színei, darabos vonalai? A Kulturpalota kiállítási termében harmincnégy festmény függ a falakon és a harmincnégy vásznon

denütt finom hangulat. Mesteri munka a Váraljai hid is, ahol különösen a kék bravuros keverése öltik szembe. A művész kedvenc színét a kéket biztos kézzel variálja minden változatban. Késő ősszel című vászna a melankolikus hátszegi vidék hangulatát tükrözi, emlékeztet Katona Nándor, a nagy magyar mester hasonló témájú munkáira. Hunyad! táj művészi szempontból a kiállítás legértékesebb és legszebb munkája. Ez már valóságos szimfónia, fényes bizonyítéka annak, hogy a palettán milyen lehet a legfinom színkeverékeket lehet létrehozni. Ez a festmény díszere válnék bármely metropolis nagy tárlatának és ha Barabás csupán ezt az egy képet állította volna ki, el kellene ismernünk tehetségét, komponáló erejét. Aradás végén a Retvezát tövében a forró őrlyár hűmussa. A festő itt is a színhátsókra törekszik és kitűnően nem is érvényesülhetne a szinharmonia mint ennél a pompás témánál. Nalácy park látké-

Anglia szakított a háborus szellemmel.

(Macdonald két új konferenciát tervez. — Meglátogatja Poincaré.)

Londonból jelentik: Macdonald-hoz és a munkáspárthoz közelálló politikai újságíró körök semmit sem tudnak arról, hogy a munkás kormány Magyarországra irányában orientációt keres. Az a körülmény, hogy a király Bethlent kihallgatáson fogadta, bizonyítja, hogy Anglia végleg szakított az egykori központi hatalmakkal szemben táplált háborus angol szellemmel. Angol részről a legcsekélyebb hajlandóság sincsen, hogy a londoni magyar követtség vezetésében személycserét kívánjanak. Az Est arról értesül, hogy valószínűleg az a híradás, mintha Anglia Magyarországgal szemben eddigi magatartását megváltoztatni akarná. Személyes propaganda dolgozik, hogy a munkáspárt külpolitikai szándékait elferdítse. — Peidl Gyula londoni meghívása az értörtént, hogy a munkáskormány tájékozdjék a magyar munkásság helyzetéről.

Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint Macdonald fogadta lord Crewet, Anglia párisi nagykövetét, aki Poincaré meghívását hozta Macdonaldnak. A francia miniszterelnök kéri az angol miniszterelnököt, látogassa meg őt Párisban az angol-francia ellentéték megbeszélésére.

Londonból táviratozzák: A Newyork World értesítése szerint Macdonald a külügyminiszerséget csak addig kívánja megtartani, amíg Franciaországgal a nehézségek kiküszöbölhetők lesznek. A Liberté közlése szerint Macdonald Párisba utazik, hogy Poincaréval szóbelileg megbeszélje azt, amit a levélben megirt.

Londonból táviratozzák: Macdonald a minisztertanácsban tájékoztatta minisztertársait arról, hogy két nagy konferenciát tervez. Az egyik a nemzetközi prob-

lemákat szabályozni, a másik az angol-orosz kérdéseket vitatni meg. Az Evening Standard szerint a párisi angol nagykövet már kormánya javaslatait hozza magával, amelyek a tervezett konferencia időpontját, tagjait és munkarendjét ölelik fel.

Orvosgyűlés Aradon.

(Értekezlet az aradi egészségügyi felügyelőségen.)

(Sajtó tudósítókól.) Ma délelőtt az aradi egészségügyi felügyelőségen dr. Demian Aurel egészségügyi felügyelő elnöklésével a felügyelőség hatásköré tartozó megyék és városok: Arad, Temes-, Torontál-, Krassó-Szörény- és Bihar főorvosai értekezletet tartottak. Arad részéről dr. Cucu Vazul városi és dr. Bradean Athanaz megyei főorvos. Temesvárról dr. Prosteau Octavian városi főorvos vettek részt a megbeszélésen. Dr. Demian Aurel beszámolt arról, hogy központokra osztják fel a megyéket a súlyosabb járványos betegségek leküzdése céljából. A legfontosabb a bujakór és a váltóláz megszüntetése, amiről nemrégiben tárgyaltak Bucurestiben és megfelelő határozatokat hoztak. Arad megyében főképpen a váltóláz leküzdése lesz szükséges, és ezért Gura Honcon, Ineum (Borosjenőn), Chisineu (Kisjenőn) és Pécskán létesítenek központokat. A központokból fognak kiszállni azok a republikánus tagok, amelyeket a vörös kereszt és az egészségügyi vezér-

igazgatóság megbízottairól állítanak össze. Ezek az osztagok évenként többször fogják bejárni körletüket. Felhívják a papokat és a tanítókat is a munkában való részvételre. A megyék orvosai előadásokat fognak tartani a betegségek leküzdéséről. Orvosokkal tanulmányokat íratnak, amelyek közül a legjobbakat jutalomban részesítik a vezérigazgatóság és kinyomatja röplapokba. Kurzusokat fognak tartani a megyei székhelyeken orvosok számára, amelyeken a nemzeti betegségek leküzdéséről lesz szó. A tanfolyamok két héttig fognak tartani és tavasszal kezdődnek. — Bejelentette még a felügyelő, hogy az állam ad kimint a váltólázos betegek számára és pedig a szegény betegeknek ingyen, a tehetősebbeknek pedig előállítási áron. Ennek a kimintnek azonban a készítése módja olyan lesz, hogy gyógyszerárakban nem értékesíthető. Szóba került még az orvosi látogatói díjak új szabályozása, amelyet felterjesztettek az illetékes miniszteriumhoz jóváhagyás végett. Végül tárgyaltak még az élismiszerhamisítók egyöntetű bírságolásáról is.

oooooooooooooooo

Sport.

Botrányos boxmérkőzés.

(A közönség megostromolta a rendezőseget.)

Budapestről táviratozzák: Tegnap a régi képviselőház helyiségébe a „Gladiátorok” nagy boxmérkőzést hirdettek Klingenstein neves bajnok részvételével. A hangzatos reklámok hatása alatt dacára annak, hogy a legolcsóbb jegy 20 ezer korona volt teljesen megtelt a hatalmas helyiség. A közönség első meglepetése az volt, hogy a helyiség fűtetlen volt és négy fok hideg uraikodott a teremben. Elsőnek Rózsa Mihály lépett a porondra egy Mayer nevű boxolóval Klingenstein helyett, mire a közönség zúgva követelte a hirdetett boxbajnokot. Majd egy Gutfreund nevű artista mérkőzött egy Frank nevű, állítólagos angolval, aki a harmadik menetnél ki-dőlt, majd olyan sportszerűtlenül viselkedett, hogy a közönség kikergette a ringből. A közönség ekkor már tombolt a dültől és ekkor a podium is összedőlt. A közönség, de főképpen a karzat ifjúsága erre a terem közepére tódult, hogy megverjék a rendezőket és összerombolják a berendezést. A rendőrség ügyeletes közlegeinek csak nagy nehezen sikerült a felbőszült tömeget a teremről kisorsítani. A boxoló szövetség lépéseket tett, hogy a jövőben ilyen a közönség zsebére pályázó botrányos mérkőzéseket tiltsák be.

— Az AAC. közgyűlése. Ünnepi hangulatban tartották meg vasárnap az AAC. 25-ik jubilaris közgyűlést, amelyen a tagok nagyszámban vettek részt. Dr. Palágyi Jenő, az egyesület elnöke hosszas beszédben méltatta az egyesület eddigi működését, majd Kanyuk titkár az évi jelentést tette meg. Az elnök indítványára egyes tagokat díszlapkával ajándékoztak meg jeles működésükért.

Majd a választást ejtették meg. Ifj. Vas Gusztáv indítványára választás mellőzésével, egyhanguan dr. Palágyit kiáltották ki elnöké. A tisztikar a következő lett: Elnök: dr. Palágyi Jenő. Alelnökök: dr. Széll Lajos, Valerián László, Kenény György, Székely Károly, Nagy Imre. Igazgató: Rödler Géza. Ügyész: dr. Momák Döme. Mérnök: Dömötör László. Orvosok: dr. Frint Sándor, dr. Petz Lipót, dr. Boros Ernő. Főtítkár: Prokopetz Emil. Titkár: Vas György. Jegyzők: Kiss Gyula és Brunhuber Kálmán. Sportintéző: Csenka Gábor. Pénziárnok: Szántó Mihály. Ellenőr: Krausz Ferenc. Háznagy: Körössy Mihály. Az egyes szakosztályok vezetésével a következőket bízták meg: Atletika: Valerián László. Football: Székely Károly. Vivő: Sebes Károly. Torna: Nagy Imre. Tenisz: Guld Emil. Cél-lövő: dr. Grumáz László. Téli és uszó: Kornis Árpád. Old-boy: dr. Korányi Barna. Ifjusági: Lengyel Imre.

— Az AMTE. közgyűlése. Vasárnap tartotta az Aradi Munkás Test-edző Egyesület rendes évi közgyűlést Julinszky János elnöklelte alatt. Matusz sportigazgató megtette az évi jelentést, majd a választások következtek. Pálincás Lajost megválasztották ügyvezető-elnöknek, aki azonban a tisztséget nem fogadta el. Az újabb választás eredménye a következő: Tiszteletbeli elnökök: Julinszky János, Mайд Emil, Székely Mihály, Kő János. Elnök: Vostinár György. Alelnökök: Grosz Antal, Weinberger Ede, Szabó Gyula, Ermes István, Sztanka János, Rónav Ede. Titkár: Juhász Zoltán. Jegyző: Niedermayer János. Pénziárnok: Guttbrod Pál. Ellenőrök: Gyöngyösi János, Tóth Sándor, Stoffa Sándor, Gazda: Hajda Gábor. Szakosztályvezetők: Juhász Zoltán (labdarúgás), Jancsó Gyula (birkózás), Vostinár György (kerékpár), Szokority Péter (turisztika), Kollár Páter (ifjuság.) Az utolsó határozat Guttbrod pénziárnok előterjesztése alapján történt, amely szerint a tagdíjakat 48 lejről 120 lejre emelték fel.

Letartóztatott szerkesztőség.

(Rágalmazás miatt előzetes letartóztatás.)

A múlt esztendőben a Newyorkba menekült kommunisták és ottani barátaik Uj Előre címmel lapot indítottak részint azért, hogy az ottani magyarságot destrualják, főképpen azonban, hogy az ellenforradalom hitét lerombolják. Ez a bolsevik lap természetesen diszpozícióhoz híven nemcsak Magyarországot becsmérelte, hanem részint rágalmakkal, részint fejtvegetéssel igyekezett elhallgatni ottani ellenfeleit is. Így többek között megragalmazta Berkó Géza drt, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztőjét is. Berkó Géza erre följelentette rágalmait s most Newyorkból arról értesítenek bennünket, hogy az első foku bíróság letartóztatta és vád alá helyezte az Uj Előre szerkesztőit, névszerint Treitler Györgyöt, Lászó Jánost, Basky La-jost és Eber Lászlót. A letartóztatás és vád alá helyezés után a bíróság a főtárgyalás napjait ezer ezer dollár óvadék ellenében szabdlábra helyezte Berkó Géza rágalmazóit. A főtárgyalást ebben az ügyben egyébként még ebben a hónapban tartatják.

re nagy méretű dekoratív kép-kár, hogy a festő a dekoratív hatásokat ennél a műnél fölébe helyezi a többi képein látott letompított egyszerűségnek. Valami erőltetett mesterkélttség látszik ezen a képen. Hátszeg látképe és Viz elágazás mind a kettő sikerteljes, hangulatot visszatükröző váz-szon, Szinek című festménye mellett nem kell kommentár, a kép szí-
neit beszélnek maguktól. Ugyanezt látjuk a Mezőn képnél is, itt is világos, a nézőt megfogó derűs színek dominálnak. Nyár kitűnő kompozíció, felhős ég, kéklő hegyek, zöld mező, sehol semmi bántó diszharmonia, mindenütt tökéletes művészi egység. Nem lehet megemlítés nélkül hagyni a Legelő a hátszegi völgyben festményt sem, ami sokban emlékeztet Magyar-Mannheimer derűs, világos mezőire. Barabás múlt évi hollandiai kirándulását három pompás képen mutatja be: Zuidertó, Amsterdami vítorlás kikötő részlet és Rotterdami kikötő részlet. Ezek a képek bájosak, kedvesek, visszaadják a hollandi táj minden szépségét, különösen erős alkotás a Zuider-tó. Többi képei

is több-kevésbé sikerült alkotások, feltűnést kelt egy szépen megkonstruált kolorikus virágcsendélet.

Barabás Márton ezzel a kiállítással maga felé hódította a művészet kedvelők és szépet szeretőik figyelmét. Aradon mindig megértéssel fogadták a komoly művészetet és ha ilyen törekvéseket látunk, úgy csak örülnünk kell, hogy az erdélyi ugarból izmos, erős egyéniségek fejlődnek. Erdély művészi és irodalmi téren önállóságra törekszik és ha akad művész, aki önállóságra való törekvését dokumentálni és tudja megérdemni, hogy a hóna alá nyuljunk és támogassuk. Ha Barabás Márton felfelé ívelő pályáján erős energiával halad előre, még sokat és értékeset produkálhat. Mi, akik láttuk őt kibontakozni, hisz-szük, hogy beváltja az ígéreteket és hallat még magáról. A kiállított képek izléselesen vannak elrendezve és kellemes összbenyomást gyakorolnak a nézőre. A tárlat február 15-én zárul és aki szereti a komoly művészetet, örömet találja a Barabás-kiállítás munkáiban. (E. S.)

Nem irták alá az olasz—orosz szerződést

(Az olasz sajtó hevesen támadja a szovjetet. Az oroszok mindenünnen várják elismeretetésüket.)

Rómából táviratozzák: Az olasz—orosz kereskedelmi szerződést, a mely magában foglalja a szovjet elismerését, várakozás ellenére nem irták alá, hanem tanulmányozás végett Moszkvába küldték, jöhetnek Csicserin maradt a szovjet-kormány, változás után is a külügyi népbiztos. Több lap azt véli, hogy most, hogy Anglia a szovjetkormányt elismerte, a szovjet nem tartja féltlenül sürgősnek az Olaszország részéről való elismerést sem, annyival inkább, mert Mussolini olasz miniszterelnök annak idején Oroszországra nézve súlyos kereskedelmi feltételeket szabott. Nem tartják kizártnak, hogy most Anglia elismerése után a szovjet súlyosnak tartja azokat a feltételeket, amelyeket előbb elfogadott volna.

Rómából jelentik: Az orosz—olasz szerződés aláírásának meggyőzősége az olasz sajtó a legnagyobb felháborodás hangján ír a szovjetről és megbélyegezik Oroszország eljárását. Az olasz külügyminiszteriumban mindazonáltal bizakodó a hangulat.

A magyar amnesztia.

(Nem adnak tömegamnesztiát. — Elégedetlenek a szociálisták.)

Dr. Nagy Emil igazságügyminiszter egy hírlapíróknak kijelentette, hogy az amnesztia kérdéséről komolyan lehet beszélni. Azonban már a nemzetgyűlés egyik ülésén kifejtette, hogy tömegamnesztiát nem lehet adni, de igen soknak megkegyelmeztek. Így többek között egy olyanak is, akik nyolc évi fegyházra ítélték. A megkegyelmezettek legtöbbször rablás, zsarolás és személyes szabadság ellen elkövetett bűntett miatt ítélték el. A pertörles csak azokra vonatkozik, akik külföldre menekültek. Ezeknél azonban a miniszter hangsúlyozta, hogy azt vizsgálta, miképpen viselkedtek külföldi tartózkodásuk alatt. A kik semmit sem csináltak, tartózkodtak a politikától és a nemzetellenes cselekményektől, azokra nézve javasolta a bűnvádi eljárás beszüntetését. Akik azonban folytatták a nemzetgyűlést, azok ellen folyik tovább az eljárás. Ők is hazatérhetnek ugyan, de a kormány bíróság elé fogja állítani őket hazatérésük esetén. Ismeretesebb nevű és jelentősebb egyén nincsen a megkegyelmezettek között, mind csak kis szerepet töltek be a kommunizmus alatt. A vezetőket külön kezelik a miniszteriumban és a bíróságoknál. Peyer Károly szociáldemokrata képviselő, a párt egyik vezére kijelentette, hogy az amnesztiát nem tartja kiélegetőnek, mert általában minden kinek kell amnesztiát adni, akit politikai bűncselekményért tartóztattak le. Peyer hangoztatta, hogy a kérdést a parlamentben továbbra is napirenden fogják a szociáldemokraták tartani.

Budapestről táviratozzák: Dr. Nagy Emil igazságügyminiszter felterjesztést intézett az államfőhöz, amelyben harmincnégy kommunista számára kegyelmet kér. Ezek közül tizenhatan öt évet meghaladó fegyházbüntetésre vannak

Londonból táviratozzák: Csicserin külügyi népbiztos csalódásának adott kifejezést az angol jegyzék miatt, amely szerinte a szovjet elismerésének csak árnyéka. A jegyzék meglehetősen helyett kételyeket támasztott és a hiányos céltudatosság érzését kelti.

Moszkvából táviratozzák: A szovjet kongresszuson az az általános meggyőződés alakult ki, hogy rövid idő kérdése, hogy több állam is elismerje a szovjetet. Olaszországnak a habozó magatartást vetik szemére, míg Jugoszláviától, Csehszlovákiától és Norvégiától azt kívánják, hogy kövessék az angol példát. Várják, hogy az Északamerikai Egyesült Államok kormánya is ismerje el a szovjetet.

Londonból táviratozzák: A sajtó két pártra oszlott és az egyik helyesli, hogy a kormány a szovjetet elismerte, a másik pedig azt hangoztatja, hogy Macdonald miniszterelnök kormányának a szovjet elismerése miatt kellemetlenségei lesznek.

Ítélve. Ugyanebből az alkalomból más ünszónkét kommunista ügyben megszüntette a bűnvádi eljárást az államfő. Ezek részben annak idején külföldre menekültek a bűnvádi eljárás elől. Ugyancsak az igazságügyminiszter előterjesztésére a kormányzó megengedte, hogy a bűnvádi eljárást szüntessék meg harmincharom olyan egyén ellen is, akik a szerb megszállás idején a baranyai megszállott területen állam és társadalom ellenes bűncselekményeket követtek el. Ismeretes, hogy az igazságügyminiszter már az indemnitási vita során kijelentette, hogy behatóan fog foglalkozni olyan egvének kegyelemre való ajánlásával, akikről megállapítható, hogy csak belesodródtak a kommunizmusba, de a társadalom hasznos polgárai tudnának most lenni.

Elfogott zsebtolvaj.

(Sikeres tolvajfogás az aradi állomáson.)

(Sajtó tudósítónktól.) Egy vakmerő és veszedelmes vasúti tolvaj tartóztatott le ma reggel az aradi pályaudvari rendőrség. Egy siriai (váltógóci) asszony kétségbeesetten jelentette ma reggel a pályaudvari rendőrségnek, hogy a pénz tárcsát ellopott; több ezer lejt tartalmazó tárcsát. Elmondotta, hogy mellette egy fiatal ember állott és az a gyanúja, hogy a lopást az követte el. A rendőrség azonnal megkezdte a nyomozást és az asszonnyal együtt felkutatotta a várótermeket, a peront, majd a pályaudvaron álló vasúti kocsikat. Az egyik már majdnem induló vonatban megtalálták a hiatalombert, aki mikor meglátta a meglöptött asszonyt, ki akart ugrani a vonatból. A nyomozó detektívnek sikerült karját megragadni és bekísérte a rendőrségi inspekción szobába. Megmószása alkalmával nála találták a pénztárcát, a melyben hiánytalanul benne volt az ellopott pénz. Kiderült, hogy Steiner Dezsőnek hívják, aki utle-

vél nélkül szökött át a határon Magyarországra és a tiltott határátlépést már több ízben elkövette. Minden alkalommal Aradra jött, ahol egy barátjánál szállt meg és több betörést és lopást követett el. Rendszeresen azonban a vasúti

kocsikban és az állomáson folytatja zsebtolvajlását. Különösen az arad-temesvári vonatot kedveli, ahol számos vasúti zsebtolvajlást hajtott végre. A rendőrség letartóztatta és bűntársainak felkutatására meztette a kőltő lépéseket.

Háztulajdonosok kongresszusa Brasovban.

(Szabad terjeszkedést kívánnak házaikban. — Előkészületek az új lakbértörvényjavaslatra.)

(Sajtó tudósítónktól.) Vasárnap, február hó 3-án tartották meg Brassóban a csatolt területeken levő összes háztulajdonosok szövetségének kongresszusát, a melyen a bucuresti szindikátus is képviseltette magát. Előző nap, szombat este a Korona szálló külön termében előértekezlet volt, a melyen a brassói szövetség vezetősége idvözölte a megjelenteket. Elismerő hangon nyilatkozott az aradi szövetség működéséről, a mely a háztulajdonosok érdekében uttörő szerepet vitt. Dr. Steinitzer Pál az aradi háztulajdonosok szövetségének kiküldöttje felhívta az értekezlet figyelmét arra, hogy az igazságügyminiszter február 6-án és 7-én bemutatja az új lakbértörvény javaslatát a csatolt területeken levő háztulajdonosok szövetségének megbízottainak. Eddig a törvényjavaslatok megalkotásánál csak a régi királyság birtokos érdekeit tartotta szem előtt, most azonban szükségesnek tartja, hogy a csatolt területek háztulajdonosainak érdekei is képviselve legyenek, mivel az itteni viszonyok teljesen eltérnek a régi királyságbeliéktől. Az előértekezlet tudomásul vette dr. Steinitzer előterjesztését, amely után megvitatták azokat a lényeges pontokat, a melyeknek az új törvényben kell kifejezést nyerniük. A bucuresti szindikátus megbízottai kijelentették, hogy minden fenntartás nélkül és minden erővel támogatni fogják az erdélyi háztulajdonosok szövetségének álláspontját.

A kongresszust vasárnap délután tíz órakor nyitotta meg Vlăduțiu Aurel elnök brassói bankigazgató.

Az aradi háztulajdonosok képviselőiben dr. Steinitzer Pál részletesen előterjesztette azokat az irányelveket, amelyeket az új lakbértörvényben szerepeltetni kíván. A kongresszus nagy tetszéssel fogadta beszédét, amely után dr. Krausz Frigyes nagyszaberni és dr. Lengyel Zsigmond nagyváradi, Nagy Fekete Béla kolozsvári és a bucuresti szindikátus nevében Costea és Dobrescu szólaltak fel. Ezután megválasztották azokat a megbízottakat, akik a lakbértörvény javaslat bemutatásánál megjelennek az igazságügyminiszternél és ezek a nagyszaberni, brassói és a kolozsvári szövetségek megjelent delegátusai. Ezután az elnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

— A városi háztulajdonosok a Brassóban, 1924. február huszonegyedikén tartott ülésükön megvizsgálták az erdélyi háztulajdonosok és bérlet közötti viszonyt és megállapították, hogy a helyzet ma sokkal rosszabb, mint a háború legkritikusabb napjaiban volt. Hangoztatták még, hogy egyetlen kormány sem kezelte eddig méltányosan a háztulajdonosok jogait, továbbá nem állapította meg kellőleg a lakás és bérlet közötti normális viszonyt. Eddig kizárólag politikai érdekeket vettek figyelembe ennek a problémának a megoldásánál, de ma már konszolidálódik a helyzet és ez az állapot veszedelmet jelent az államra és ezért nem maradhat fenn. Az eddigi lakástörvények különösen a csatolt részekre sérelmesek az illetés véleménye szerint, mert ezeket gyarmatszerűen kezelték. A lakásrekvírációk és belakoltatások a meglévő törvényekbe ütköznek. Ezért a kongresszus elhatározta, hogy kéri, hogy a lakástörvény helyébe a normális állapotokra vezető átmeneti törvényt, a mely magában foglalja a városi házak felszabadítását és az összhang helyreállítását a tulajdonos és bérlet között. Kérni fogják az építkezési adóalap megteremtését, a tisztviselő és katonatiszti lakások építése céljából és amíg ez meg nem történik, addig a bérletnek külön segély adassék a házbérek fedezésére. Az állam a közintézmények tisztviselői részére építessen lakásokat és hivatalokat. Minden lakást és helyiséget automatikusan szabadítsanak fel. És a normális állapotok bekövetkeztéig engedjék meg a háztulajdonosoknak, hogy a lakbértörvényt az aranyparitás alapján emelhesék fel.

A határozati javaslatot egyhangú tetszéssel fogadta a kongresszus. Steinitzer Pál dr. az aradi és a nagyváradi szövetségek nevében azt az előterjesztést tette, hogy a következő pontokkal egészítsék ki a határozati javaslatot:

— Kérjük olyan törvény alkotását, amely feljogosítja a bérbeadót arra, hogy az 1924. május 1-je előtt megkötött bérleti szerződéseknél évi bérként a tényleges bérösszeget és járulékait követelhesse. Kérjük, hogy a háztulajdonos és annak felmenő vagy felmenő ágbeli rokonai életviszonyaik javítása céljából saját házaikban bármely helyiséget minden feltétel nélkül igénybe vehessenek és evégül bármely bérletnek jogerősen felmondhassanak. Kérjük olyan törvény alkotását, a mely végre is lesz hajtva és a lakástörvényből kifolyó pereknek soronkívüli elintézését és evégül a bírák szaporítását. A határozati javaslat kiegészítését a kongresszus egyhangúlag elfogadta. — A

Kongresszus után bankett volt, amelyen résztvettek a kiküldöttek és a város elöljáróságai.

A Bucurestii Háztulajdonosok Szövetsége jelen volt képviselői ki jelentették, hogy a február 7-iki bucurestii nagygyűlésen ezt a kérdést napirendre tűzik és a leger-

Egy magyar művész nő öngyilkossága.

(Miert lett öngyilkos Frankl Rózi? — Thoman István a tragédiáról?)

Budapestről jelentik: A lapok részletesen foglalkoznak Frankl Rózi öngyilkosságával. A Közöny budapesti tudósítója felkereste Thoman Istvánt, a kiváló zene pedagógust, akinek Frankl Rózi tizenkét éven át legkedvesebb tanítványa volt — és érdeklődött nála az öngyilkosság körülményei felől. Thoman István a következő képp nyilatkozott a tragikus véget ért fiatal művész pályájáról:

— Mint kis gyermek került a családomba és őt esztendőn át neveltem, mint a saját leányomat. Tanítványom volt tizenkét esztendőn át. A legesleges művészek közé tartozott. Három esztendővel ezelőtt Fiuméba ment a szüleihez. A külföldi hangversenyekről hasábkot hoztak a világ lapok.

— A nyáron Abbáziában nyaraltunk. Vártam, hogy átjön hozzánk. De nem jött. Az édes anyja szomorúan mondta, hogy nem merik az uccára se leengedni, mert félnék, hogy öngyilkos lesz. Több ször hangoztatja, hogy nincs semmi értelme az életnek. Rettentő fejfájdások kínozták. Azután ugy látszik, javult az állapota. Hífién érkezett meg Budapésire, kedden válam lárt, szerdán reggel pedig telefonhoz hívt. Panaszkodott, hogy kevés jegy fogyott el a hangversenyére. Tanácsot kért, hogy ne halassza el a hangversenyt. Én azt proponáltam, hogy február végéig tolja ki. Szerdán este társaságban volt és szokatlan jókedvvel érkezett haza nagynénjék lakására, ahol megszállt.

— Kimegyek, — monodta — megmosom a kezemet.

— Nincs már nyitva a csap.

— Mindegy — szolt és kiment. Tíz percig várták vissza, aztán bementek érte.

Ott függött élettelenül.

Szegény Nagy Jancsi után igy ment el a magyar zeneművészet másik nagy reménysége, Frankl Rózi is az életből.

Egészen elsőrangú művész volt szüleitől el — mondta Thoman István. — Az öngyilkosság okát keresve, jutott eszembe, hogy a családja az utóbbi időben nyomorba jutott. Szülői erősen exponáltak magukat a magyarság mellett és az országok ezért bojkottálták őket. Édesapját le is tartóztatták egy időre s mikor kiszabadult, kénytelen volt jugoszláviába menekülni. Ezek is hathattak rá. Nekem kedden mondta, hogy ha az országok annektájják Fiumét, akkor onnan el kell menekülniök. Ez az annexió aznap történt. Nem lehetetlen, hogy ez adta a végső impulzust elhatárczásához.

— Ime: az igazi művészek elmennek, s a szerepelni vágyó dilettánsok vigán dobolnak a pódiumon.

A családja menekült szerencsét

lyesebben tiltakoznak az ellen, hogy a csatolt területekre külön törvényeket hozzanak. A kongresszus behatóan foglalkozott a rekvirálás kérdésével is, majd kongresszusi határozatból kifolyólag sürgönyt küldött a királyhoz, a miniszterelnökönöz és a hadügy-miniszterhez.

Ien Frankl Rózi temetése vasárnap délelőtti tíz óraker volt a rákoskeresztúri zsidó temetőben.

Hogy áll a lej?

1924. február 5-én 100 lejért adták:

Nálunk:

2.88 svájci frankot.

10.35 francia frankot.

14.500 külföldi magyar koronát,

22000 tényleges magyar koronát,

23.000 belföldi magyar koronát,

35.500 osztrák koronát.

Zürichben 2,95 frankot
Budapesten 17,100–18,300 K-t

Házasság 1924-ben.

(Hozzászólások.)

A házasság problémája nagyon soknak okoz gondot, mert a közönség minden rétegében élénk érdeklődést keltett és naponta nagy számban érkeznek hozzánk hozzászólások. Sajnos, nem rendelkezünk annyi hellyel, hogy az összes hozzászólásokat teljes egészében közöljük és ezért kénytelenek vagyunk kivonatossággal közölni a leveleket, hogy lehetőleg mindegyik hozzászólónak a véleményével foglalkozhasson a közönség.

Ma az első egy magán „harna leányka” nevező hozzászóló, aki kijelenti, hogy a tánc egy nagyon szép és gyönyörködtező dolog, de csak addig, ameddig kultuszt nem csinálnak belőle. Tudjon az a lány táncolni, de viszont ne húzogassa az orrát ha néha-néha konyhafügőzt is kell élveznie és ne csináljon káoszt abból, ha a férj metán nem képes fejfedelmi honoráriumokat áldozni egy szakácsnőnek. Végül azzal fejezi be levelét, hogy szinte boldog amikor ruháit maga varrja és arra gondol, hogy más ugyanezért talán egész vagyonomat fizet ki, mert ezzel látja biztosítva, hogy ha nem is lesznek leendő férjével milliomosok, de veszekedni nem fognak ilyenmi miatt.

A másik hozzászóló „B. S. P.” — fiatal ember, aki nagyon érdekesen felveti azt a problémát, hogy mi nagyobb szenvedés egy kifizetés nélküli hivatalnoknak: nem elvenni azt a leányt akit szeret, vagy netán nélkülözni látni a szeretett női. Kijelenti, hogy ha nem állnak rendelkezésre az anyagiak, ugy ahogyan egy polgári életet élő családnak kell inkább lemondana a szeretett nőről, mint azt nélkülözésnek kitenni. Le-

szögezi azt, hogy nem hozomány vadász azért, sőt a szerelmi házasság hive, de a lehetőségen belül.

A harmadik levél érdekes, de kissé túlmerész, amennyiben a magát „realista férfinek” alláiró a szabadszerelme való áttérést gondolja a házassági probléma megoldására. Nagyon érdekes részlet a következő:

— Ha a nők a férfiakban nem csak eltartójukat keresik, ha a férfiak a nőkben nem csupán a szeretőt, kedvest keresik, hanem tisztán az ideált, a megértő igaz barátot fedezik fel egymásban, már értünk a szabadszerelmehez. A gazdasági helyzet változásáig a realista nő által javasolt módot ajánlja.

Amint észrevevük, a Mérnök és a Völegény levele talált leginkább visszhangra, a hozzászólók körében, mert sokan azonosítják magukat véleményükkel. Az alábbi levél írója „egy előfizet leánya” szintén ezek közé tartozik. Ő is azon az elven van, hogy a „szerelem mindent legyőz”. Azt írja, hogy tizenkilenc éves és mindaddig házasságra nem gondolt, mert még nem akadt akit megszeressen. Nem rendelkezik félmillió hozományokkal, de tud vezetni háztartást és ezt többnek véli. — Szegénységem nem bánt, mert legalább nem fogják a hozományomat elvenni és engem csak kellemetlen ráadásnak tekinteni.

Irodalom, művészet

Az aradi színház műsora. Szerdán délután: Hajduk hadnagya. Operette. Este: A diadalmas asszony. (C. bérlet.) Csütörtök: Tünemény. (A. bérlet.) Péntek: A hattyulovag. Operettbemutató. (B. bérlet.) Szombat: A hattyulovag. (C. bérlet.) Vasárnap este: A hattyulovag. Bérlet-szünet.)

Az aradi színház hírei. Színészből február 16-án. — Két előadást tart szerdán az aradi színház. Délután mérsékelt helyárak mellett az elmúlt héten felelevenített Hajduk hadnagya ismétlik meg. Este a népszerű Diadalmasszony operettet játszó a bemutatós szereposztásában. A második felvonásban Nellv és Rudi, a Fehér Kereszt Bar kiváló táncművészei bemutatják a Haláltáncot, amellyel valósággal meghódították az aradi publikumot. — Két bemutató is kiemeikedik a színház heti műsorából. Az egyik Orbok vigjátéka, a Tünemény, amelynek már kedden megtartották a bemutatóját. A kitünő vigjátékot csütörtökön megismétlik. A másik premierre most készül az operett-együttes és pénteken tartják meg a bemutatóját Zerkovitz és Harmath Imre operett-udonságának, a Hattyu lovag-nak. Ebben az új operettben a színház két közkezdvelt táncos szubrettje, Balogh Böske és Szeghő Lili, azonkívül Tompa, Ekecs, Selmeczi jutottak nagyszerű feladathoz.

Jön, Patt és Pattachon!

Vigjáték az APOLLOBAN. 196

Tilos a kávéházi trafik

(Elkobozták a pincérektől a dohány-neműket. — Küldötségileg kéri vissza az elkobzott készleteket.)

(Saját tudósítónktól.) Szombaton az esti órákban az aradi éttermek és kávéházak nagy részét az Aradra most kinevezett új monopolfelügyelő egy monopoltisztviselő társaságában bejárta és az éttermek, kávéházak alkalmazottainál, pincéreinél talált dohány és cigarettakészleteket elkobozta. — Ugyanis Aradon épenugy mint más városokban szokás volt, hogy a kávéházakban és éttermekben a vendégek kényelmének szempontjából cigarettát és szivart is árusítottak kis mennyiségekben. Az új felügyelő most az alkalmazottak készleteit nemcsak elkobozta, hanem megindította ellenük az eljárást. A monopoltörvény azonban kimondja, hogy egy napi készlet erejéig minden kávéház és étterm tarthat dohányneműt, amelyet azonban nem szabad a rendszer tözsdei árán magasabb áron árusítani. Ha a pincérek kihágást követtek el, akkor azt azzal tették, hogy egy-két lejjel drágábban számították a szivart és cigarettát, azért, mert ők a dohány-tözsdekből szereztek be készleteiket árendedmény nélkül. Az elkobzás által érintett éttermek és kávéházak alkalmazottak most küldötségileg akarják a pénzügyvizsgáló elé járulni, hogy adassa vissza számukra az elkobzott cigarettakészleteket. A razzianak különben az a következménye, hogy most nem mernek nyíltan cigarettát árusítani a nyilvános helyiségek alkalmazottai.

Aradi mozihírek.

* Pat és Pataschon, a moziszínház legkacagtatóbb alakjai játszanak pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn az Apolló mozgósínház filmudonságában. Egy leánynevelő-intézetben történik a rendkívül humoros és változatos esemény.

* A halálzoké a főszereplője az Uránia péntek esti nagy artista drámájának, melyet „A levegő királynője” címen mutat be a mozgósínház. A film főszereplője Marga Lind, a híres artistanő, akinek mozirendező férjét a német törvények egy évi börtönre ítélte, mert feleségét halálos veszedelemnek tette ki. * Minden részletében izgalmas kalandorfilmet vetít A sötétség birodalmában címen szerdán és csütörtökön az Uránia színház. A képen a föld és a technika csodálatos erőt vonulnak át, amelyek Wisster báró hugát, Ingridet gonosztették végrehajtásában segítik.

* Anna Pawlowna, a milanoi ünnepekt primadonna játsza a Bünrabjai című nagyhatású filmdrámának a főszerepét, amelyet szerdán és csütörtökön vetít az Apolló mozgósínház. A téma orosz, Szergejevics fiatal feleségével egy napon Moszkvába megy, ahol régi barátjával ismerkedik meg, aki elszerteti feleségét. Szergejevicset megmérgezik, de ő rájön és azzal bünteti boldogságának elrablót, hogy örökre egy kastélyba zárja őket. Szergejevics menekül, de az igaz végzet utóleri gyonylóvi magát.

A milliós aradi bukás rejtelmői

Klein Sándorék levele a Közlönyhöz. Hogy usztak el a milliók?

(Saját tudósítónktól.) Klein Sándor, a több milliós fizetési zavarokba jutott aradi bönnyerűkedő megbizottja dr. Lichtfusz István aradi ügyvéd és a hitelezői jogi képviselőt között megszaktalás nélkül folytak a tárgyalások a kényszeregyezés ügyében. Megállapodásra azonban még nem jutottak. A fizetéseket Klein Sándor újabban nem adott hírt magáról és családjáról sem tudja, hogy jelenleg hol tartózkodik.

A *Közlöny* szerkesztőségébe Bokor József aláírással Budapestről február 1-i keltezéssel terjedelmes levél érkezett. A levélben Bokor József, aki magát Klein unokabátyjának és volt alkalmazottjának nevezi, a legapróbb részletességgel elmondja, hogy Klein Sándor egyes közzétett hitelezői, milyen módon kergették három milliós bukásba a fiatal aradi bönnyerűkedőt. Az esetek részletes leírása arra enged következtetni, hogy a Bokor József aláírásával hozzánk érkezett levelet vagy maga Klein Sándor, vagy annak információja mellett írták. A levél írója a következő eseteket mondja el:

(Eladás veszteségre.)

— Klein Sándor, volt főnököm — szól a levél — mindenkor arra törekedett, hogy kötelességeit nek pontosan eleget tegyen. A bucesti kereskedők akikhez először fordult hitelért készséggel állottak rendelkezésére, de kihaszalták szorult helyzetét és állandóan 10-12 százalékos differenciával 30-45 napos lejáratú váltókra kapott árakat. A rövid terminusokban a szállítási idő, 10-15 nap is befoglalatos. A fizetési idő annyira rövid volt, hogy ez alatt a vásárolt árut nem tudta eladni és poton árért kellett értékesíteni, hogy váltótartozásának legalább egy részét kiegyenlítsen. Egyes aradi bönnyerűkedők természetesen kapva kaptak az alkalmon és minimális áron vásárolták meg, a hitelbe vásárolt bönnyerűket. Egy alkalommal 150 ezer lej értékű árut 30 százalékos veszteségre kellett eladnunk, egy előkelő aradi cégnek, mert egymásután jöttek a váltólejáratok. A cég tudott arról, hogy veszteségre adtuk el az árut, mert a számlát kénytelenek voltunk mellet bemutatni. A vásárlási összegnek csak 25 százaléka fizette ki készpénzben, amelyet Klein ur váltójának kiegyenlítésére fordított, a többi váltók kifizetésére pedig, H. V. urtól, egyik aradi biztosító intézet alkalmazottjától és egy főtéri kis banklázából vett fel nagyobb hitelt.

(Mire Berlinbe ért...)

— Egy aradi főtéri nagykereskedő céget főnököm 228.000 lej Berlinbe való átutalásával bizott meg. A cég azonban olyan sokáig használta a pénzt, hogy mire az Berlinbe érkezett, a márka anynyira leromlott, hogy vásárolni nem lehetett rajta. Klein ur emiatt engedményt kért a cégtől, de nem kapott, kötelezték a 228.000 lej megfizetésére, sőt váltózsirót presszionáltak ki tőle. A cég unokabátyától olyan írást csikart ki, amely azt bizonyította, hogy áru rá adták a pénzkielcsönt a tulaj-

donjog fenntartásával. Három kérdést intéztek a céghez. Volt-e ott áru? Ha volt, hol van az áru? És ha valakinek Klein megbizásából kiadták, hol az átvételi elismervény?

(Két hétre 30%)

— Másik érzékeny vesztesége egy aradi főtéri váltóüzlet révén érte. A múlt év augusztusban a váltóüzletből unokabátyám áruvá sárlás céljára 200 ezer lej kölcsönt kapott, amelyért azonban 212.000 lejről adott váltót. A vásárolt árut a pénzváltó raktárában kellett elhelyezni. Unokabátyám ottan eladhatta az árut, de az érte kapott pénzek a bank pénztárába folytak be. A 200 ezer lej két hétre kölcsönzötték 30 százalékos kamatra, amely idő azonban még az áru leszállítása előtt lejárt. Néhány hét alatt különböző címen még 50 ezer lej húztak ki unokabátyám zsebéből s amikor Klein a bankház tulajdonosánál protésztált, ez 3600 lej vissza adott neki.

— Ugyanez a bankház az utóbbi időben még egy üzletet csinált Klein Sándorral. Egy aradi cégtől volt Kleinnek egy 60 ezer lejes váltója, amelynek két héttel később letű volna a lejárata. Unokabátyámnak sürgősen pénzre volt szüksége, felkereste a bankház igazgatóját és megkérte, hogy vegye át a váltót, 50 ezer lejiért átvette a váltót, de két heti kamattal meg 17 ezer lej volt a Klein Sándortól. A levél még több érdekes esetet sorol, amelyet legközelebbi számunkban közlünk.

Családi botrány egy aradi kávéházban.

(Patrubán Gergelyt megpofozta a felesége. — Patrubánné nyilatkozata — férjéről.)

(Saját tudósítónktól.) Egyik aradi estilap névtelenül több aradi válogóval közöl tudósítást. Az egyik válogó a lap szerint egy diplomás ember adta be felesége ellen. A diplomás ember neve sokkal szerepelt az utóbbi időben egy nagy bűnpertel kapcsolatban. A lap cikkét Patrubán Gergely vasúti főtisztviselő neje sértőnek találta magára nézve és egész este kereste férjét, akitől tényleg válófélben van, hogy a cikk tartalmáért tőle elégtételt szerezzen. Este kilenc óra után a Városi kávéházban találta meg férjét Patrubánné, akit rövid kérdőrevonás után kétszer arcul ütött. A családi botrány nagy feltűnést keltett a kávéházban, de az incidens hamar elült, mert Patrubánné az elégtétel megvételére után elhagyta a kávéházat.

Patrubánné az incidens okáról, a következőket mondotta el a *Közlöny* munkatársának:

— Férjem, — mint bizonyára Önök is tudják — kutatási mániaiban szenved. Ugyanezt akarta velem is csinálni, amit Molddal. Én ma is a régi lakásban lakom a férjem nagynénjével együtt, te hát csak férjem rágalma az, hogy elhagytam és mással élek. Közösen meggyeztünk, hogy elváltunk és férjemnek egy külön szobája van eddigi lakásunkban. Meg kellett óvni magam hasonló támadá-

soktól és ezért sürgősen megtoroltam férjem legelső rágalmazó kísérletét. Remélem ezután több tisztelettel nyilatkozik majd rólam.

HIREK.

Tiszti tea-délután.

(Az aradi tisztikar teadélutánán adott a város tisztelőinek.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi helyörség tisztikara kedden délután Georgescu János belügyi vezérhelyettes prefektus és a város társadalmi tiszteletére műsoros teadélutánát adott a Központi szálló helyiségeiben. Manu és Scario-reanu labornoknék, valamint Georgescu, Muscalu, Heinrich, Jonac és Logie ezredesnek vezetésével, a tisztikar feleségeikből alakult hölgygárda, művészi ízléssel díszítette fel a termeket, nemzeti színű zászlókkal, régi díszkarókkal, színes villanykörtekkel és gyöngyű perzsa szőnyegekkel. Rövid élvezetes műsor volt, amelynek keretében tisztelt verses prologgal, ének és zeneszámokkal szerepeltek. Műsor után teát és finom süteményeket szolgáltak fel a jelenlévő nagyszámú előkelő közönségnek. A teadélutánon jelen voltak Arad város vezetésének tagjai, a közhivatalok és iskolák igazgatói, a jótékony egyesületek vezetői és a város előkelő társadalmának színe java. Tea után a bálteremben megkezdődött a tánc és a jelenlévők a katonazenekar hangjai mellett a legjobb hangulatban, vidám jókedvvel táncoltak a modern táncokat a kora reggeli órákig.

— Mária királyné külföldi körutrá indul. Bucurestiből táviratozzák: Illetékes helyről nyert értesülés szerint Ferdinand király külföldi utazása elmarad és egyedül Mária királyné utazik az uralkodó család tagjával és Duca külügyminiszterrel. A királyné február 8-án indul Olaszországba, Franciaországba és Angliába és főképpen Rómában, Párisban és Londonban fog időzni.

— A jugoszláviai apostoli kormányzó látogatásai. Ma délelőtt Timisoarára érkezett Radics Raffel nagybecskeréki páter, a csanádi egyházmegye jugoszláviai apostoli kormányzója. A vendég meglátogatta Pacha Agoston apostoli kormányzót és megtekintette a templomokat, a papneveldét és a zárdat. Az apostoli kormányzó csütörtökön Aradra érkezik dr. Wild Endre minorita rendfőnök vendége lesz. Aradról Radnára utazik ahol megtekintti a kegytemplomot és ottan Budapestre megy dr. Oláhffy Gyula püspök meglátogatására.

— A jugoszláviai apostoli kormányzó látogatásai. Ma délelőtt Timisoarára érkezett Radics Raffel nagybecskeréki páter, a csanádi egyházmegye jugoszláviai apostoli kormányzója. A vendég meglátogatta Pacha Agoston apostoli kormányzót és megtekintette a templomokat, a papneveldét és a zárdat. Az apostoli kormányzó csütörtökön Aradra érkezik dr. Wild Endre minorita rendfőnök vendége lesz. Aradról Radnára utazik ahol megtekintti a kegytemplomot és ottan Budapestre megy dr. Oláhffy Gyula püspök meglátogatására.

— Az új görög kormány. Athénből jelentik: Új miniszterelnöknek Kalandrisz volt igazságügyminisztert szemelték ki és ő fogja az új kormány megalakítására a megbízást kapni.

— Forradalom Tibetben. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Tibetben számos helységben kitört a forradalom. A dalai láma elmenekült.

— Forradalom Tibetben. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Tibetben számos helységben kitört a forradalom. A dalai láma elmenekült.

— Házaság. Fényes esküvő folyt le ma délután az aradi zsinagógában. Weiszberger irén, Weiszberger Mór aradi líkoggyáros és neje leányát, vezette oltár elé Ortner Sándor úpesti tekintélyes fogorvos. Az esketési szertartás délután hat órakor kezdődött. A násznép a Lohegrin nászinduló hangjai mellett vonult be a templomba, melyet zsufolásig megtöltött a fiatal pár rokoni és tisztelőiből álló előkelő közönség. A bájós menyasszony uszályát két apród vitte. Dr. Vág-völgyi Lajos főrabbi emelkedett színelü beszéd kíséretében adta össze az ifjú párt, majd Weisz Sándor kántor énekelt egy megható egyházi dalt a templomi énekkar kíséretével. Kószorus párok voltak Bröder Ibolyka Ortner Rudolfal és Weiszberger Mártha Róth Lászlóval. Násznagyk Róth Henrik és Ortner Ármán. A fiatal pár holnap külföldre utazik.

— A katonai okmányok rendezése. Az aradi rendőrség katonai ügyosztály felhívja mindazon egyéneket, akik évi jelentkezésüknek eleget tettek és kaptak jelentkező okmányt a katonai hatóságoktól, ellenben a román hadseregbe még nincsenek besorozva, hogy a katonai ügyosztálynál összes erre vonatkozó okmányaikkal és születési bizonyítványaikkal felszerelve hiadéktanul jelentkezzenek. Egyszersmind újból tudomásul adja mindenkinek, hogy a sorozó törvény 56-ik paragrafusa szerint senkinek lehet szolgáltatása oly egyéneknek, akik 21-46 évesek és katonai okmányaik nincsenek rendezve. Ha ilyen alkalmazottat találnak, az illető munkaadót a legszigorúbb büntetéssel fogják sújtani.

— A csongrádi bombamerénylet főtárgyalása. Budapestről táviratozzák: A csongrádi bombamerénylet főtárgyalása hír szerint április elsején lesz.

— Lakásügyi bejelentések ideje. Az aradi harmadik kerületi rendőrség figyelmezteti Arad közönségét, hogy lakásügyben bejelentéseket február hónapban szombatonként délután 4-től 7-ig fogad el.

— Peeri méltóság egy munkás-miniszternek. Londonból táviratozzák: György angol király Olivier indiai és Thompson gyarmatügyi minisztereknek a peeri méltóságot adományozta és így a munkáskormányznak eddig öt minisztere és egy államtitkára ül a felsőházban.

— Kéménytűz. Ma reggel jelentették az aradi tűzoltóságnak, hogy a Strada Gutu 2. számú házban tűz támadt. A tűzoltóság csakhamar kivonult a helyszínre és fél órai munka után sikerült eloltani a tüzet, amely egy kéményből kipattant szikrától keletkezett.

— Cselédke kötelező jelentkezése. Az aradi államrendőrség cselédügyosztály felhívja a cselédtartó gazdákat, hogy a következő alkalmazottakat jelentkezésre küldjék fel az ügyosztály hivatalos helyiségeibe: Abraham Julia, Molnár Györgyné, Csap Mária, Bács Veron, Balázs Mária, Varjas Róza, Tari Róza, Tóth Ferenc, Sztankó Imre, Mundrucz Péter, Kovács Ferenc és Gelléri Eszter. Egyben figyelmezteti az ügyosztály azokat, akiknek régi Aradon kiállított cselédkönyvük van, hogy megújítás végett délutánonként negy-től-hatig jelentkezzenek.

Jón „A levegő királynője” az URANIÁBAN. 195

— Felhívás a tartalékos tisztekhez. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság a következő felhívást bocsátotta ki: Az összes tartalékos tisztek, akik véglegesen az aradi hadkiegészítő parancsnokság területén laknak, sürgősen közöljék lakcímüket hely, ucca és házszám pontos megjelölésével) valamint ezred vagy más szolgálati beosztásukat és a Monitorul Oficial (Rendeleti Közlöny) számát, amely a román hadseregbe való felvételt közölte. Aradi hadkiegészítő parancsnok: Georgescu ezredes. Mozz. iroda főnöke: Oarza Gh. kapitány.

— Diáktemetés. Ma délután kísérték utolsó útjára az elhunyt aradi kis gimnázistát, Róth Tibort, szüleinek Simonyi-uccai lakásáról. A gyászmenetben a rokonokon és ismerősökön kívül részt vettek a gimnázium tanári kara és az elhunyt osztálytársai. Az örökké vidám gyermekajkú a mosolygás egy percre elhalt, amikor a koporsó szomorú dübörgéssel ereszkedett a megásott sírba. A sírnál Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi megható beszédben bucsuztatta az elhunytat.

— Módosítják a magyar kölcsön tervezetét. Londonból jelentik: Genéből és Párisból a népszövetségi ténnyezőkörhöz hír jött, hogy a jóvátételi bizottság legközelebb határoz a magyar szanalási tervben és azt magáévá teszi, csupán egyes jelentéktelen módosítást eszközöl a pénzügyi tervek jegyzőkönyvén.

— A cluj-i főrabbi gyászja. Megrendítő súlyos csapás érte dr. Eisler Mátyás egyetemi magántanárt, a cluj-i neolog főrabbit. Hitvestársa, született Weisz Gizella 49 éves korában három nappal szünet után tüdőgyulladásban meghalt. Dr. Eisler Mátyást, aki néhány hónappal ezelőtt vesztette el virágzó szépségű leányát, sokan keresik fel részvétükkel.

— Szünet az aradi közhivatalokban. Holnap, február 6-án az egysülés évfordulóján az aradi görög keleti székesegyházban Te Deum lesz, amelyen részt vesznek a hatóságok vezetői is. A gyárak, üzemek dolgozhatnak és az üzletek egész nap nyitva tarthatók, csupán a közhivatalokban szünetel a munka.

— Megcsontított szobor. Budapestről táviratozzák: Az Apponyi-terti Pázmány-szobor kezéből kilopták a pástorbotot. Az acélrudat otthagyták, csupán az aranyozott részeket vitték el. A pástorboton fölül vastag aranyozás volt.

— Értesítés! Sebestyén Jenő tánciskolájában egy új haladó modern tánckurzust nyit. A pénteki táncesték ezentúl csütörtökön tartanak meg. Jelentkezések naponta d. u. 4-től a Krispin-teremben.

— Vásznakat Strasser divatruházában vásárolhat a legolcsóbban Aradon.

— A timisoarai újságírók bálja február tizenkettőnkén.

— A férfi fogadalmá. Egyik vasárnapi számunk „Tarkaság” rovatában „A férfi fogadalmá” címen egy humoros apróság jelent meg. Ezt a humort, amely mindvégig költött és semmi megtörtént alapja nincsen — mint értesülünk — egy Pécskán élt és már évtizedek előtt elhunyt urra vonatkoztatták. Tartozunk annak megállapításával, hogy a humoros cikk nem létező személyt rajzolt meg és semmi vonatkozással nincsen senkire.

— Pótlás. A szombat esti jelmez estélyről közölt névsorból tévesen kimaradt Trébits Lenke urhölgy neve, aki mint divatreva jelent meg.

— Kigyulladt a Barnum-cirkusz. Hágából táviratozzák: Newyorki jelentés szerint a Barnum-Bailey Cirkusz, amely Bridgeportban (Connecticut) időzik, kigyulladt. Száz lö elégett. A tűz ártterjedését az állatregletre nagy nehezen sikerült megakadályozni. A ketrecükbe zárt vadállatok irtózatossá üvöltést vittek végbe.

— Kereskedők jótékony jelmezestéle Ineun. Az ineni (borosjenői) kereskedők február 16-án a Central szálló emeleti nagytermében nagy-szabású estélyt rendeznek. Az estély iránt nagy az érdeklődés. A tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják.

Érdekes elvi döntések.

(A timisoarai tábla ítélete egy kereskedelmi perben.)

(Saját tudósítónktól.) A Hygela timisoarai vegytisztító részvénytársaság kebelében már régebbi idő óta egyenetlenségek vannak. Ugyanis az igazgatóságnak két tagját Bergmann Márton és Bergmann Gusztávot a közgyűlés kizárta az igazgatóság tagjai közül. A két kizárt tag pert indított a részvénytársaság ellen. A temesvári tábla ma hozta meg az ítéletet, amely több érdekes elvi jelentőségű döntést hozott. Az ítélet első sorban felfüggesztette a közgyűlési határozatot és kimondta, hogy nem elegendő ha egy részvényzársaság a jelentésben közli az évi mérleget, hanem feltétlenül köteles azt napilapokban közzé tenni. A mérleget nem kell valamennyi igazgatósági tagnak aláírni, hanem csak annyi írja alá amennyit az alapszabályok határoznak meg a nyilvánlatnak. A döntés harmadik pontja szerint az igazgatóság nincs felhatalmazva arra, hogy tudomásul vegye a tagok lemondását, hanem a lemondást vagy a közgyűlésnek vagy a törvényszéknek kell bejelenteni. Az érdekes elvi jelentőségű döntés széles körökben keltett érdeklődést.

A szerkesztésért ideiglenesen:

KÖCSY JENŐ,
főel.

Cenzurát: Dr. ROMUL MAGER.

KÖZGAZDASÁG.

Felemelt élelmiszerek.

(Újabb maximális árak Timisoarán.)

(Saját tudósítónktól.) Csak a napokban jelentettük, hogy Aradon új maximális árakat léptetett életbe a hatóság s most Timisoara tanácsa is magasabb árakat szabott a legfontosabb élelmiszcikknek.

Az új maximális árak a következők: Marhahus pecsenyének való 24, gulyás és leveshus 22, nővendékmarcha 18—16, birkahus hátulja 17, eleje 15 lej, sertéskaraj 34, combja 32, zsír 63 lej.

A vendéglői árakban is történt változás. Husleves 2.50, bab-, lencse-, burgonya-, kél- és káposztaleves 4—3.50, főzelék feltétet nélkül 7—6.50, főzelék marhahus feltéttel 14—13—12, sertés feltéttel 17—16—15, marhahus mártással és körtéssel (150 gram, csont nélkül) 12, 11, 10, marhasült 18, 17, 16, sertéssült 22, 21, 20, főtt tészta dióval, sajttal, mákkal vagy tejjel 8, 7, 6 lej aszerint, hogy 1, 2, vagy 3 rendű étteremről van szó. Az első és másodosztályú éttermek kötelesek tisztviselőknék és tiszteknek 10 százalék árkedvezményt nyújtani. Az új megállapítás szerint a luxus vendéglői megszűntek.

— Tojásbőség Ujaradon. A mai ujaradi hétipiacon az aradi vevők legnagyobb csodálkozására nagymennyiségű tojás volt kapható, még pedig nem az Aradon szokásos öt lej, hanem minden hatósági ellenőrzés és közbejövétel nélkül 3 lej áron. Az aradi közönség nagymennyiségű tojást vásárolt. Ily módon az aradi szükséglet egy része fedezve van és a kereslet már nem lesz oly élenk az aradi piacon, úgy, hogy számítani lehet a fantasztikus mai tojásárak esésére.

— Kényszeregyezség. Herz Vilmos aradi vámügyi és szállítási vállalkozó néhány héttel ezelőtt kényszeregyezségi eljárás elrendelését kérte maga ellen az aradi törvényszéktől. Hitelezőinek 50 százalékos egyezsége ajánlott fel. A törvényszék vagyongondnoknak dr. Szatmáry Béla ügyvédet nevezte ki, aki megállapította, hogy Herz Vilmosnak 150 ezer lej passívával szemben csak 70 ezer lej aktívája van. A hitelezők belementek az 50 százalékos kényszeregyezségbe, amit a törvényszék helyben is hagyott.

— Új devizakorlátozó rendelet. A központi Devizahivatal ma korrendeletheben újabb devizakorlátozásokról értesítette az autorizált pénzügyészeket. A rendelet megismétli azt a korábbi intézkedést, hogy devizát csak importőröknek lehet adni behozott áruk ellenében. Belföldi cégek által belföldi cégre kiállított külföldi devizát nem szabad engedélyezni. A rendelet szerint csak kereskedők részére engedélyezhető deviza, azonban ez a rendelet nem vonja meg a magánosok részére korábban megállapított korlátozott engedélyezést.

— Aradi céghivatali hírek. Somló József, Somló Miksa és dr. Theodor Mihály „Mignon” néven csokoládé és bombonyárt létesítettek Aradon a Certetasilor-ucca 13. szám alatti telepen. — Pesky Vilhelmina bucu-restii női kellékgyáros aradi fióktelep létesítésére engedélyt kért a céghivataltól. Pesky Vilhelmina kérését elutasította a cégbírószág, mert nem rendelkezik a törvényes kellekkel. — Szabó Albert aradi üvegnyagkereskedő kérte fiának, dr. Szabó Sándor és Szabó Miklósnak cégjegyzőként való bejegyzését. A cégbírószág a kérelmet elutasította, mert a kérvény nem volt elégségesen látalmazva a cégtulajdonosok által. — Ingusz, Klein és Jencs „Grafica” nyomdavállalatból Klein Mór kilépett.

Valutapiacon.

Helyi valutaárak. (Február 5.) Francia frank 9.70, svájci frank 35, dollár 199.50, dinár 2.35, szokol 6, lira 8.85, angol font 8.80, magyar korona 0.0055, osztrák korona 0.002850. — Kifizetések: Budapest külföldi 145, belföldi 230, Bécs 355, Prága 5.74, Zürich 34.50, Milano 8.70, London 8.55, Páris 930, Newyork 198.50, Belgrad 2.30.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Február 5.) Kifizetések: Páris 9.21, London 856, Newyork 197, Milano 8.67, Zürich 34.50, Bécs 0.0028, Prága 5.74, Budapest 0.0070. — Valuták: angol font 855, francia frank 9.25, svájci frank 35.50, lira 9.05, dinár 2.22, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0043, szokol 5.75.

Zürichi nyitás. (Február 5.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 574.50, London 2476, Páris 26.77.50, Milano 25.10, Prága 16.66.25, Budapest 0.02.01, Belgrad 6.75, Bucuresti 2.95, Bécs 0.0081.

Zürichi zárlat. (Február 5.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 574.50, London 2472.50, Páris 26.60, Milano 25.15, Prága 16.66.25, Budapest 0.02.00.50, Belgrad 6.75, Bucuresti 2.95, Bécs 0.0081, Szófia 4.15.

Badapesti devizaközpontjegyzései. (Február 5.) Napoleon 113.000, Belgrad 382—407, Bucuresti 171—183, London 140750—150750, angol font 141050—151050, Milano 1420—1520, lira 1430—1530, Newyork 32400—34700, dollár 32550—34850, Prága 942—1012, Bécs 0.4580—49.10.

Tarkaságok.

Új helyesírás. A Magyar Tudományos Akadémia most jelentette meg a magyar helyesírási szabályokat új kiadásban. A füzetet Tolnai Vilmos, az Erzsébetnőiskola tudós tanára rendezte sajtó alá.

Amikor az imprimált korrek-turát átnyújtotta Balogh Jenőnek, az Akadémia főtthkárának, Balogh

NE FÉLJEN, NEM SIR A GYERMEKE, ha HÖFER-gyermek-hintópert és HÖFER-gyermekkrémet használ. Lloyd 2844 697

„A bün rabjai”. Nagyszabású dráma ma szerdán és csütörtökön az Apollóban.

átlapozta az iveket s közben észrevette, hogy a „züllik” szó három l-lel van szedve. Így: züllik.

Odafordult Tolnaihoz:

— Vilmoskám, itt baj van:

Tolnai nyomban kihuzott a három l közül egyet. Balogh erre keserű mosolylyal ennyit szolt:

— Tulajdonképpen négy l-lel kellene írunk. Annyira lezűllötünk már...

Macdonald leánya.

(Az angol miniszterelnöki palota háziasszonya.)

Londonból jelentik: A Downing Street 10. szám alatt levő miniszterelnöki palota ismét gazdát cserélt. A híres palotának kétszáz éves fennállása óta mindig toryk és whigek, konzervatívok és liberálisok voltak a lakói. Mig tiz év előtt is hihetetlenül hangzott volna az, hogy Anglia uralkodójának palotájába egy munkás miniszterelnök fog bevonulni. S a hihetetlen most még is megtörtént.

Ramsay Macdonald husz éves leánya e napokban megjelent a Downing Street 10. száma alatt, hogy megtekintse új otthonukat. Baldwin volt miniszterelnök felesége megmutatta az ifju leánynak az egész épületet. Macdonald kisasszony távozásakor állítólag a következő megjegyzést tette:

— Bár mindez nagyon komplikált, azt hiszem, mégis csak tetszene fog nekem.

Macdonald kisasszony két új rekordot állított föl. Nemcsak az első munkás háziasszony lesz a Downing Streeten, hanem egyszerűs mind a legfiatalabb hölgy, ki valaha a háziasszony tisztjét a Downing Streeten betöltötte. Macdonald kisasszony anyja korai halála óta egy egyszerű öreg skót hölgy nevelte, ki inkább arra helyezett súlyt, hogy kedvence sütni, főzni, vasalni és foltozni tudjon sem mint hogy a nagyvilági hölgyet játssa. Macdonald kisasszony rá tehát felelősségteljes feladat várakozik s könnyen meglehet, hogy a Downing Street 10. alatt már nem fognak lejátszódni azok a csodálatos ünnepek melyeknek állandóan színhelye volt.

NYILTTER.

E rovat alatt közzötték nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Alulírott, az elhalt Smutny Sándor huga, legmelegebb köszönetemet nyilvánítom a „Franco-Román Általános Biztosító R. T.”-gal szemben azért a pontos, gyors és udvarias eljárásukért, amellyel boldogult bátyám életbiztosításának Lei 200.000.— (Kétszázézer lei) összegét nekem minden levonás nélkül...

kül kiizették, dacára annak, hogy boldogult bátyám csak két díjrészletet egyenlített ki.

Hálámat és köszönetemet nem tudom más módon dokumentálni a Franco-Román-Val szemben azért a kuláns és gyors eljárásért, amelyet velem szemben tanúsított, minthogy tanácsolom és ajánlom minden családfőnek, hogy biztosítását a „Franco-Román Általános Biztosító R. T.”-nál adja fel, mert így az esetleg hátramaradó családtagjainak érdekeit legjobban megóvjá.

Bucuresti, 1924. január 24. 803 Smutny Mária s. k.

FELHÍVÁS.

A Scandinavian American Line aradi képviselöje a Közlöny január hó 27-én megjelent számában közhírré teszi, hogy mindazon utasok, akik 1924. évi február hó 15-ig nála benyújtják utlevelüket, az amerikai vizumot még ebben az évben megkapják.

Figyelmeztetjük az összes utasokat, hogy az ilyen közlemények által ne befolyásoltassák magukat, annál is kevésbé, mert az amerikai konzulátusnak 1924. évi január hó 29-én kelt írásbeli értesítése szerint az ilyen biztosíték semmi körülmények között sem adható és hogy az ezidei amerikai beutazási quóta még nem is ismeretes.

Cunard Line.

N. Brück et Comp.

Hamburg—Amerika Linie.

Norðdeutscher Lloyd.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy cégünket „Hungáriá”-ról „DERBY”-re változtattuk át.

„DERBY”

10014

volt Hungária cipőgyár fiókja Arad, Piața Avram Iancu 17.

Megdicsőült drága halottunk emlékéért megtisztelő részvételi hálással mondunk köszönetet Schaefer Richard és testvérei.

Megalakuló paplantyár vezetésére szakember kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó hivatalában. 795

Nr. 8—1924.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Aducem la cunoștința publică că în baza delegației Judecătorești de Ocrot Arad dată sub. Nrul G. 639—1924/4 se vor vinde la licitație publică pe lângă intervenția noastră în ziua de 14 Februarie 1924. la ora 9 noapte de masă în Arad în casa din strada 29 Decembrie Nr. 8. diferite obiecte mobile aparținătoare lăsamântului decedatei Vaduvei lui Coloman Várady și inspirate în inventarul lăsamântar sub pozițiile 7—83 și anume mobilă, covoară, rezvizite caznice etc. Amatori vor trebui să achite prețul de cumpărare și să transpoarte mobilele cumpărate imediat, plătind peste prețul de cumpărare și taxele convenite oătra stat.

Arad la 4 Februarie anul 1924.

Notar publico: Dr. Silvia Pasouțiu.

Arad, Str. Alexandri Nr. 3

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

VOLT vasuti forgalmi és kereskedelmi főosztviselő nagyobb cégnél megfelelő állást keres. Beszél és ír románul, magyarul, németül, franciául. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 765

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánkozik vidékre lehetőleg idősebb férfihez intelligens, középkorú nő. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.011

BEJÁRÓ mindenestől azonnalra felvétetik Kohn bádogosnál Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca.) 10.014

KIFUTÓFIU jó erkölcsű felvétetik Berger Arad, Str. Horia 2. 808

SZAKÁCSNŐ és szobáznis házaspár felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda Arad. 10.014

Lakás.

ELCSERÉLNÉM egyszobás lakásomat nagyobb egyszobásra lépés ellenében. Arad, Str. Mărășești 42., Davidovits. 808

Vétel és eladás.

KEMENYFA fényezett háló teljesen új, olcsón eladó. Arad Str. Cogalniceanu (Mikes-ucca) 20—18. 15.011

VESZÉK látható írású írógépet. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 805

BIEDERMAYER és roccó szalon, egy darab szmyrna és 3 darab ebédlő szőnyeg, nagy tükör, különböző villanylámpák, hálószoba berendezés, kis asztal 2 székekkel, széklon, butorok, lepedő, törülköző, ág és asztalnemű, casmír paplanok, arany órák, asztalterítők, sörös servis, disztárgyak, ezüst és china ezüst gyertyatartók, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. emelet. 1000

VENNÉK egy íróasztalt, írógépet, irodaszekrényt, 3 széket, tonetpadot. Arad, Calea Radnei-ut 57. Portásnál. 792

SZAZÓTVEN vagyon első osztályú cserhasás szárazfa jutányosan eladó. Bővebb felvilágosítás dr. Szirbu ügyvédi irodájában Arad, vármegyei árvaszéknél. 801

EZÜST és disztárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérneműeket, butorokat, bizománnyba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

SPITZKUTYA gyönyörű szép, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 796

HIDEGVÉRÜ tenyészmént keresünk. Részletes ajánlatokat kér Ilia (Maros-lye) Lázár László. 793

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmyrna szőnyegeket, egész szobát eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 11895

MOTOREKE. háromvasú, garantált üzempépes, mindenféle hajtásra, vontatásra alkalmas felszereléssel 90.000 lejért sürgösen eladó. Rákóczy Arad, Str. Veliciu (Lipót-ucca) 10. 799

EREDETI világos norvég csukamájolai Marke AARSaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermeknek és felnötteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

VESZÉK egy Zeis-féle trietedt hátszoros nagyítással. Ajánlat ármegjelöléssel az Aradi Közlöny kiadóhivatalához. Küldendő. 734

Világhírű valódi angol Peterson fapipák kiskönyv Bauer Gyula Arad, Minorita palota kaphatók

EGY verseny billiárd-asztal eladó. C. F. R. Vasuti olvasó-kör Arad Str. Regina Hotáran 5b) 774

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artistique-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrásy-tér) 20. 110

NUTRIA SZÖRMÉT VENNÉK. Lehető használt férfi városi bunda jó állapotban levő nutria bélése is. Cimeket kérem leadni (akár telefonon 151. szám) az Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Nutria” jellegre. 20.007

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUÇ (Wessclény-ucca) 61. számú magánház 3 szoba fürdőszobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

ARAD, Str. Ghiba Birta (Varjassy József-ucca) 15—17. számú ház elfoglalható lakással eladó. 768

ELADÓ Gurahonten nyugdíjasnak kíválóan alkalmas kisebb családi köház kerttel. Olcsó megélhetés. Informál Czaich, Gurahont. 791

ARAD határában Homokos-dűlő 7. sz. tanya. 24 katasztrális hold földdel eladó. Cím Posta Persida Arad-Gáj. 797

FŐUTVONALON 3 szobás átadható lakással magánház nagy telkkel, szabad kézből eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

ARAD, Strada Doamna Bălașa (Purgly Lajosné-uccában) gazdálkodásra alkalmas paraszt magánház, átvehető három szobás lakással, istállóval 600 öles telkkel 200.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 10.006

JARÁSI székhelyen, főhelyen levő ház szép lakással, fürdőszobával, üzlethelyiség, nagy kert eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 802

Uzletek.

IOFORGALMU üzlethelyiség belvárosban elkötözés miatt azonnal eladó. Bővebbet Kelet hírlapiroda Arad. 10.014

FÜSZERÜZLETNEK különösen alkalmas italmérsi helyiség lakással, sürgösen olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.011

KÁVÉHAZ, vendéglök, különböző üzletek helyben és vidéken olcsón eladó. Cím Wallinger-irodában Arad. 15.011

GYÁRHELYISÉG bérbeadó 10 évi bér szerződéssel, üzlethelyiségek portállal belváros legforgalmasabb pontján jutányosan átadók. Bővebbet „Argus”-nál Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. 157

Oktatás.

KÖNYVELES. levelezés, magyar-német gyorsírásban oktatást ad Engel Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-ucca) 2. 15.011

Különfelo.

HUSZONÖTEZER lejel társulnék, vagy részesedésre állást vállalnék. Választ „Szorgalom” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 772

ZONGORA bérbe adó Arad Str. Muresului (Maros-ucca) 3. II. em. 794

UTSÁGIRÓ-BALON elveszett arany bross megtalálók kérétek Kelet hírlap-irodába Arad leadni. 10.014

Bér, magán, gazdálkodásra alkalmas házak elfoglalható lakással olcsón eladó. Bővebbet Wallinger-irodában, ahol eladó ingatlanok állandóan előjegyeshetök. 15011

Cassa de Păstrare Civilă din Arad Soc. Anonimă — Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

CONVOCALE.

Cassa de Păstrare Civilă din Arad Societate Anonimă își ține la 10. Februarie 1924. orele 11 a. m. în localitățile institutului Bulev. Regina Maria (Andrássy-ter) No. 8-22.

a XXXVI-a Adunare Generală Ordinară

la care sunt invitați cu toț respectul acționarii.

OBIECTE: Direcțiunea.

- 1. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului-verbal. 2. Deciderea asupra raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghere, apoi examinarea socotilor din anul 1923. staverirea bilanțului distribuirea profitului și deciderea asupra absolvărilor. 3. Modificarea statutelor. 4. Abzicere unui membru al direcțiunii și alegerea unui membru în direcțiunea pe un restimp de 2 ani. 5. Autorizarea direcțiunii, că la caz dacă judecătoria va pretinde cele de lipsa să le săvârșască în cercul său de activitate. Rugăm acționarii, cari voiesc a participa la adunarea generală să depună acțiunile lor până la 7. Februarie la Cassa Centralei sau la a Sucursalelor.

Bilanțul examinat dela Comitetul de Supraveghere se afichează opt zile inaintea Adunării Generale in localitățile institutului.

MEGHÍVÓ.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság XXXVI. rendes közgyűlését

1924. évi február hó 10-ikén délelött 11 órakor tartja az intézet helyiségebén, Bulev. Regina Maria (Andrássy-ter) 8-22. szám, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

- 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, továbbá az 1923. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatal. 3. Alapszabályok módosítása. 4. Egy igazgatósági tag lemondása folytán egy igazgatósági tag megválasztása 2 évre. 5. Az igazgatóság felhatalmazása a cégbiróság által metalan kivánt változásoknak saját hatáskörében való elintézése iránt. A t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, felkérletnek, hogy részvényeiket február 7-ig a főintézet vagy a fiókok pénztáránál letétmentényezni sziveskedjenek. A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézeti helyiségben megtekinthető.

ACTIVA—VAGYON.

Bilanț la 31 Decembrie 1923. — Mérleg-számla 1923. december 31-én.

PASSIVA—TEHER.

Table with 4 columns: Description, Lei, b., and L. b. for both Activa and Passiva. Activa total: 86,343,237.43. Passiva total: 86,343,237.43.

Weissenburger Nándor, s. k. director general — vezérigazgató.

Arad, la 21. Ianuarie 1924. — Arad, 1924. január hó 21-én.

Eáni Sándor, s. k. director executiv — ügyvezető-igazgató.

Gantner János, s. k. primcontabil — főkönyvelő.

DIRECTIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

- Dr. Keresztes, s. k. președinte — elnök. Schill, s. k. vicepreședinte — elnökhelyettes. Adelman, s. k. Angele, s. k. Buttinger, s. k. Darányi, s. k. Gantner, s. k. Dr. Holló-Holzinger, s. k. Dr. Isschutz, s. k. Mandl, s. k. Natland, s. k. Réthy, s. k. Seldner, s. k. Scherer, s. k. Winkler, s. k.

Bilanțul prezent l-am confruntat cu registrele principale și secundare și l-am aflat în ordine. Jelen mérleg-számlát a fő- és mellék-könyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk. Arad, la 23. Ianuarie 1924. — Arad, 1924. január hó 23-án.

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő-bizottság: Reinhart Gyula, s. k. președinte — elnök. Hoffmann Antal, s. k. Kosztika Emil, s. k. Minnich Adám, s. k. Szántó Gyula, s. k. Well József, s. k.

RAPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE

Onorata Adunare Generală! Mersul afacerilor institutului nostru în anul expirat 1923. l-am urmat cu atentiune și conform datorinței noastre impusă prin lege și am examinat diferitele ramuri de agende și în consecvență avem onoare a raporta on. Adunării Generale, că mersul afacerilor în toate ramurile a fost în congrasuire cu legea comercială și cu statutele, starea valorilor am aflat-o într-ouă toate în ordine și în consonanță cu registrele institutului. Am participat la inventarizarea valorilor și documentelor institutului, am examinat bilanțul pe anul 1923. și ne-am convins, că construirea aceluia direcțiunea s'a eieptuit conform legilor comerciale și statutelor, în urmare propunem aprobarea bilanțului. Am examinat propunerea direcțiunii cu privire la împărțirea veniturilor de 3,014.132 Lei 72 bani și deaceora am aflat-o de corectă și în consonanță cu interesul institutului, o recunoaștem și o recomandăm spre primire și on. Adunării Generale. Arad, la 23. Ianuaris 1924. Comitetul de supraveghere.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Tiszelt Közgyűlés! Intézetünk ügymenetét a lefolyt 1923. évben törvényszabta kötelezettségünknek megfelelően, állandóan éber figyelemmel kísértük, az intézet pénztárában és annak különböző kezelési ágazataiban rendes vizsgálatokat tartottunk és ezen eljárásunk eredményeként van szerencsénk a t. Közgyűlésnek jelenteni, hogy az intézeti ügyvezetést és kezelést annak minden ágában a kereskedelmi törvénnyel és alapszabályokkal megegyezőnek, az értékkállományt pedig az intézeti könyvekkel egyezőnek és mindenben rendben levőnek találtuk. Résztvettünk az intézet értékeinek és cdkmányainak leltározásában, megvizsgáltuk az 1923. évre felállított mérleget és meggyőződünk, hogy annak felállítását az igazgatóság a kereskedelmi törvényeknek és alapszabályoknak megfelelően eszközölte s ebből kifolyólag a mérleg jóváhagyását javasoljuk. Megvizsgáltuk az igazgatóságnak a kimutatott 3,014.132 Lei 72 bani tiszta javdelem felosztására vonatkozó javaslatát és azt helyesnek és az intézet érdekeivel megegyezőnek találván, ahhoz hozzájárulunk s annak elfogadását a t. Közgyűlésnek ajánljuk. Arad, 1924. január hó 23-án. A felügyelő-bizottság.